

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΗΜΕΡΙΔΑ

ΤΙΤΛΟΣ:

«ΤΑ ΧΑΡΙΣΜΑΤΙΚΑ ΠΑΙΔΙΑ ΩΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ»

Διεξαγωγή:

**Κέντρο Μελέτης Ψυχοφυσιολογίας και Εκπαίδευσης
Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών**

Εκπαιδευτήρια Γείτονα

Σωματείο «Π.Α.Ι.Δ.Ε.Ι.Α. Αριστείας»

Χώρος διεξαγωγής: Ίδρυμα Ευγενίδου

Είσοδος ελεύθερη

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

ΣΑΒΒΑΤΟ 15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2014

ΩΡΑ	ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ
10:00 – 10:30	Προσέλευση – Εγγραφές	
	Χαιρετισμοί – Κεντρικές Ομιλίες Προεδρείο: Νικόλαος Καζάζης Φιλολόγος, Συντονιστής του Τμήματος Ανθρωπιστικών Επιστημών στα Εκπαιδευτήρια Γείτονα	
10:30 – 10:45	Γείτονας Ελευθέριος Διευθυντής Εκπαιδευτηρίων Γείτονα	Χαιρετισμός
10:45 – 11:00	Γκορτζής Αντώνης Αντιπρόεδρος του Σωματείου «Π.Α.Ι.Δ.Ε.Ι.Α. Αριστείας», Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Επιχειρηματικής Ηθικής	Χαιρετισμός
11:00 – 11:30	Παπαδάτος Γιάννης Καθηγητής Ψυχοφυσιολογίας & Ψυχικής Υγιεινής Παν/ίου Αθηνών	Ιδιοφυή άτομα και ανθρώπινος πολιτισμός
11:30 – 12:00	Φουστάνα Αγγελική Διδάκτωρ Ειδικής Αγωγής Χαρισματικών μαθητών, Επιστημονική συνεργάτης Κέντρου Μελέτης Ψυχοφυσιολογίας & Εκπ/σης Παν/ίου Αθηνών	Μύθοι και πραγματικότητα για τη Χαρισματικότητα

12:00– 12:30		Διάλειμμα
Οι γνωστικές ικανότητες των Χαρισματικών μαθητών και η εκπαιδευτική τους διαχείριση Προεδρείο: Γεώργιος Κιούσης Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπ/σης Εκπαιδευτηρίων Γείτονα - Μέλος Σωματείου «Π.Α.Ι.Δ.Ε.Ι.Α. Αριστείας»		
12:30 – 12:45	Μανσόλα Μαργαρίτα Εκπαιδευτικός – Ψυχολόγος Dip.Ed. M.A. University of London CPsychol Καθηγήτρια IB Εκπαιδευτήρια Γείτονα	Τα χαρισματικά παιδιά και η ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα, Πέρα από τη Θεωρία
12:45 – 13:00	Πατσάρος Κωνσταντίνος Εκπαιδευτικός στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, M.Ed. (Master in Education) University of Manchester	Μπορεί ένα μάθημα Ιστορίας να ανταποκριθεί στις υψηλές ανάγκες των χαρισματικών παιδιών και την ίδια στιγμή να μη χάσει τη λειτουργικότητά του σε μία τάξη πολλαπλών ταχυτήτων;
13:00 – 13:15	Μιλλεούννη Μαίρη Εκπ/κός Α/θμιας Εκπ/σης, D.P.E. University of Leeds, Νικητάκη Άννα Μαθ/κός, Msc. Statistics	Στερεά σώματα: Διδακτική πρόταση και για χαρισματικούς. Από τον κύβο, στην πυραμίδα του Χέοπα και την μπάλα του ποδοσφαίρου
Οι κοινωνικές και ψυχο-συναισθηματικές ανάγκες των Χαρισματικών μαθητών Προεδρείο: Αγγελική Φουστάνα Διδάκτωρ Ειδικής Αγωγής Χαρισματικών μαθητών Παν/ίου Αθηνών		
13:15 – 13:30	Τσιάμης Αθανάσιος M.A., CPsychol Εκπαιδευτικός Ψυχολόγος	Η καθημερινότητα ενός χαρισματικού παιδιού
13:30-13:45	Παυλίδη Βίκη Εκπαιδευτική Ψυχολόγος, MA, Msc, Εκπαιδευτήρια Γείτονα	Οι δεξιότητες πέρα από τη χαρισματικότητα
Συμπεράσματα Βεβαιώσεις παρακολούθησης		

Στο τέλος της ημερίδας θα δοθεί βεβαίωση παρακολούθησης.

Οργανωτική Επιτροπή Ημερίδας

Αθανασοπούλου Νατάσα, εκπαιδευτικός - ψυχολόγος, Τμήμα International

Baccalaureate Εκπαιδευτηρίων Γείτονα

Καζάζης Νίκος, φιλόλογος, Συντονιστής Τμήματος Ανθρωπιστικών Επιστημών

Εκπαιδευτηρίων Γείτονα

Καραβάνα Ευανθία, ψυχολόγος, MSc., Ειδικής Αγωγής Εθνικού και Καποδιστριακού

Πανεπιστημίου Αθηνών

Κιούσης Γιώργος, δάσκαλος Εκπαιδευτηρίων Γείτονα - Μέλος Σωματείου

«Π.Α.Ι.Δ.Ε.Ι.Α. Αριστείας»

Κιτσώνας Μάνος, Τεχνικός Διευθυντής, Πλανητάριο Ιδρύματος Ευγενίδου - Ταμίας

Σωματείου «Π.Α.Ι.Δ.Ε.Ι.Α. Αριστείας»

Λαρδούτσου Σοφία, ψυχολόγος, Τμήμα Συμβουλευτικής Εκπαιδευτηρίων Γείτονα

Μανιώτης Παναγιώτης, φιλόλογος, Συντονιστής Τμήματος Ανθρωπιστικών

Επιστημών Εκπαιδευτηρίων Γείτονα

Μανσόλα Μαργαρίτα, εκπαιδευτικός - ψυχολόγος, Τμήμα International

Baccalaureate Εκπαιδευτηρίων Γείτονα, τέως μέλος Σ.Ε.Π. Ελληνικού

Ανοιχτού Πανεπιστημίου και Open University Αγγλίας

Μαρκέτου Αλεξάνδρα, ψυχολόγος, Τμήμα Συμβουλευτικής Εκπαιδευτηρίων Γείτονα

Παυλίδη Βίκη, ψυχολόγος, Τμήμα Συμβουλευτικής Εκπαιδευτηρίων Γείτονα

Σπανού Βίκυ, ψυχολόγος, Τμήμα Συμβουλευτικής Εκπαιδευτηρίων Γείτονα

Τζεφριού Δέσποινα, μαθηματικός, Msc Διδακτικής & Μεθοδολογίας των

Μαθηματικών, Μαθηματικό Τμήμα ΕΚΠΑ - Γραμματέας Σωματείου

«Π.Α.Ι.Δ.Ε.Ι.Α. Αριστείας»

Χαραλαμπάκη Ασπασία, φιλόλογος, Τμήμα Εκπαιδευτικής Έρευνας και Ανάπτυξης

Εκπαιδευτηρίων Γείτονα

Επιστημονική Επιτροπή Ημερίδας

Παπαδάτος Γιάννης, Καθηγητής Ψυχοφυσιολογίας και Ψυχικής Υγιεινής
Πανεπιστημίου Αθηνών, Κέντρο Μελέτης Ψυχοφυσιολογίας και
Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Αθηνών

Πολυχρονοπούλου Σταυρούλα, Καθηγήτρια Ειδικής Αγωγής Πανεπιστημίου
Αθηνών, Κέντρο Μελέτης Ψυχοφυσιολογίας και Εκπαίδευσης
Πανεπιστημίου Αθηνών

Χαλκιά Κρυσταλλία, Καθηγήτρια Διδακτικής Φυσικών Επιστημών Πανεπιστημίου
Αθηνών

Φουστάνα Αγγελική, Διδάκτωρ Ειδικής Αγωγής Χαρισματικών παιδιών,
Επιστημονική συνεργάτης Κέντρου Μελέτης Ψυχοφυσιολογίας &
Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Αθηνών, Επιμορφώτρια Εκπ/σης Ενηλίκων
Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Dr. Koen Luwel, Lecturer, KU Leuven at HUBrussel

Κούτρας Στέφανος, Διδάκτωρ Ειδικής Αγωγής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Μιχαηλίδης Κωνσταντίνος, Σχολικός Σύμβουλος 42ης Δ.Ε. Περιφέρειας Αττικής,
Δάσκαλος Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης

Χώρος διεξαγωγής

Ίδρυμα Ευγενίδου, Λεωφόρος Συγγρού 387, Π. Φάληρο, τηλ. 2109469600

Πληροφορίες για τους τρόπους πρόσβασης στο Ίδρυμα Ευγενίδου, μπορείτε να
βρείτε στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<http://www.eugenfound.edu.gr/frontoffice/portal.asp?cpage=NODE&cnode=15>

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

Ιδιοφυή άτομα και ανθρώπινος πολιτισμός

Παπαδάτος Γιάννης

Καθηγητής Ψυχοφυσιολογίας και Ψυχικής Υγιεινής Παν/ίου Αθηνών

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο ανθρώπινος πολιτισμός αποτελεί ένα συνεχές, ανεξάντλητο, αέναο ποτάμι ζωής και δημιουργίας κορυφαίων επιτευγμάτων. Ο ανθρώπινος πολιτισμός, ενώ συνιστά ευχή και ελπίδα κάθε ανθρώπινου όντος, εντούτοις υπάρχουν συνεχείς διαμάχες για τα αίτια, τις συνθήκες αλλά και την εκτίμηση των παραγόντων δημιουργίας του. Υπάρχουν οι «κοινωνιστές», που αποδίδουν τα πάντα, σε μία συχνά ασαφή και απροσδιόριστη ως προς τα ουσιώδη χαρακτηριστικά της κοινωνίας, και άλλοι που αποδίδουν το κάθε βήμα πολιτισμού σε φωτισμένα, ιδιοφυή άτομα. Θα γίνει προσπάθεια, να αξιολογηθεί ο βαθμός συμβολής των ιδιοφυών ατόμων στον πολιτισμό κάθε συγκεκριμένης κοινωνίας που δημιούργησε το ανεπανάληπτο θαύμα του πανανθρώπινου πολιτισμού στον πλανήτη Γη.

Μύθοι και πραγματικότητα για τη Χαρισματικότητα

Δρ. Φουστάνα Αγγελική

Ειδική Παιδαγωγός Χαρισματικών μαθητών,
Επιστημονική συνεργάτης Κέντρου Μελέτης Ψυχοφυσιολογίας και
Εκπ/σης Παν/ίου Αθηνών

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η χαρισματικότητα αποτελεί μια εξαιρετική δυναμική που προκαλεί κοινωνικούς και εκπαιδευτικούς κλυδωνισμούς. Είναι πηγή ομοφωνιών ή διαφωνιών, προοδευτικής ή αναχρονιστικής αντίληψης, ιδεών κοινωνικής ισότητας ή ανισότητας. Από τον εννοιολογικό καθορισμό της μέχρι την εκπαιδευτική της διαχείριση η μελέτη της χαρισματικότητας γεννά παρανοήσεις, αλλά και αληθείς διαπιστώσεις. Ο διαχωρισμός τους αποτελεί ύψιστο εκπαιδευτικό καθήκον και πρώτιστο επιστημολογικό μέλημα. Η παρουσίαση των μύθων και της πραγματικότητας περί της χαρισματικότητας και η διακρίβωση των ορίων της επιστημονικής αλήθειας έχει ακαδημαϊκό και πρακτικό ενδιαφέρον, καθώς συμβάλλει στην αντικειμενική έρευνα και στην κατάλληλη ενίσχυση της χαρισματικής φύσης. Ο κύριος όμως σκοπός της διάκρισης της αλήθειας και του μύθου είναι το ίδιο το χαρισματικό παιδί. Η πυραμίδα της μελέτης της χαρισματικότητας, αν και περιλαμβάνει στη βάση της όρους κοινωνικού, επιστημονικού και οικονομικού συμφέροντος από την διαχείρισή της, ωστόσο στην κορυφή της τοποθετείται το ίδιο το χαρισματικό παιδί, προς την ανάπτυξη του οποίου πρέπει να κατευθύνονται όλες οι κοινωνικές δυνάμεις.

Τα χαρισματικά Παιδιά και η Ελληνική Εκπαιδευτική Πραγματικότητα. Πέρα από τη Θεωρία

Μαργαρίτα Μανσόλα

Εκπαιδευτικός – Ψυχολόγος

Καθηγήτρια IB Εκπαιδευτηρίων Γείτονα

τέως μέλος Σ.Ε.Π Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου και Open
University Αγγλίας

Dip.Ed. M.A. in Psychology of Education (IoE University of London)
CPsychol (British Psychological Society)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ενώ η πανεπιστημιακή κοινότητα αναζητά χρόνια τώρα την ορθή επιστημονική βάση πάνω στην οποία θα χτιστεί η όποια πρόταση και η κατάλληλη υποδομή για την εκπαίδευση των χαρισματικών παιδιών, στις σχολικές τάξεις παραμένουν εγκλωβισμένα για δεκαετίες, παιδιά που αποκλίνουν από τον χρυσό μέσο όρο μιας εν πολλοίς μονοδιάστατης παιδείας που εξισώνει το «δίκαιο» με το «ίδιο». Αυτά τα παιδιά δεν αναμένουν τη νομοθεσία ή την εκπαιδευτική πολιτική που θα τα αναδείξει— έτσι κι αλλιώς αυτές είναι έγνοιες ενηλίκων. Για την ακρίβεια δεν περιμένουν τίποτα, κάνουν απλώς τη «δουλειά τους». Οι δάσκαλοί τους άλλες φορές βλέπουν τις δυνατότητές τους και συγκαταβατικά υποδεικνύουν απλά το εκάστοτε ζητούμενο και άλλες φορές αδυνατούν καν να το διακρίνουν μέσα στα φορμαλιστικά σχήματα που έχουν για χρόνια πολλά συνηθίσει. Μέσα σε αυτή την καθημερινή διαδρομή ζωής παραμένει παγιδευμένη μια δυναμική που αδυνατεί να βρει διέξοδο. Όταν μιλάμε για Παιδεία, το **ελάχιστο** που οφείλει είναι να δώσει στους νέους **αυτή** την ευκαιρία: να την εκφράσουν. Η παρούσα εισήγηση μιλά για αυτό το δικαίωμά τους και τους τρόπους να το διεκδικήσουμε εμείς οι εκπαιδευτικοί στον μόνο χώρο που συντελούνται τα μικρά θαύματα: τη σχολική τάξη.

Μπορεί ένα μάθημα Ιστορίας να ανταποκριθεί στις υψηλές ανάγκες των χαρισματικών παιδιών και την ίδια στιγμή να μη χάσει τη λειτουργικότητά του σε μία τάξη πολλαπλών ταχυτήτων;

Πατσαρός Κωνσταντίνος

Εκπαιδευτικός στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, M.Ed. (Master in Education) University of Manchester

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

«Η Ακρόπολη των Μυκηνών» είναι ένα σχέδιο εμπλουτισμένου μαθήματος, το οποίο στηρίζεται στην εν λόγω ενότητα του βιβλίου της Ιστορίας, στο τέλος της Γ' Δημοτικού. Ξεδιπλώνεται ως παιχνίδι ρόλων, που σκοπό έχει να ενεργοποιήσει τη φαντασία και την πρωτότυπη σκέψη των χαρισματικών μαθητών δίνοντας τους τροφή για έρευνα και εμβάθυνση. Τόσο η προεργασία του θέματος όσο και το τελικό προϊόν προέρχεται μέσα από την συνολική δουλειά όλης της τάξης, η οποία καλείται να φέρει εις πέρας την αποστολή της δουλεύοντας ομαδοσυνεργατικά. Παρόλο που είναι τέτοια η φύση της εργασίας, έχοντας ως σκοπό να κινητοποιήσει το δυναμικό των χαρισματικών παιδιών, υλοποιείται μέσα σε μια τάξη με ετερόκλητα παιδιά, τα οποία καλούνται να έχουν ισάξιο ρόλο και να συνεργαστούν αρμονικά για να την ολοκληρώσουν.

**Στερεά σώματα: Διδακτική πρόταση και για χαρισματικούς.
Από τον κύβο, στην πυραμίδα του Χέοπα και την μπάλα του
ποδοσφαίρου**

Μιλλεούνη Μαίρη

Εκπ/κός Α/θμιας Εκπ/σης, D.P.E. University of Leeds

Νικητάκη Άννα

Μαθ/κός, Msc. Statistics

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Θέλοντας να βοηθήσουμε τα χαρισματικά παιδιά να αναπτύξουν πολύπλευρα τις δυνατότητές τους στη σχολική τάξη γενικής αγωγής, οδηγηθήκαμε σε μια διδακτική πρόταση προσαρμοσμένη στις ανάγκες τους. Η στερεομετρία προσφέρει υλικό με αμέτρητες εφαρμογές στην καθημερινότητά μας. Δουλεύοντας ομαδοσυνεργατικά τα χαρισματικά παιδιά ερευνούν, παρατηρούν, ανακαλύπτουν, δημιουργούν μέσα από ένα σύνολο δραστηριοτήτων και projects. Χρησιμοποιείται εποπτικό υλικό που μπορεί να είναι αποτέλεσμα δικής τους έρευνας, φυλλάδια ασκήσεων διαβαθμισμένης δυσκολίας και «προαιρετικές δραστηριότητες», για όσα παιδιά θέλουν να εμβαθύνουν και να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους στο συγκεκριμένο κεφάλαιο. Υπάρχει επίσης, μία δεξαμενή δραστηριοτήτων που κάθε εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει σύμφωνα με τα δικά του κριτήρια. Γνωρίζοντας ότι το δυναμικό υπάρχει, αλλά και ότι τα παιδιά χρειάζονται και κίνητρο, προτείνουμε μεταξύ άλλων: μία εκπαιδευτική πλατφόρμα, παιχνίδια, ακόμα και συλλογή στοιχείων για το κόλουρο εικοσάεδρο, που είναι η μπάλα ποδοσφαίρου. Ποτέ άλλοτε ένα στερεό δεν ήταν τόσο δημοφιλές στα παιδικά μάτια....

Η καθημερινότητα ενός χαρισματικού/ταλαντούχου παιδιού

Αθανάσιος Τσιάμης
M.A., CPsychol
Εκπαιδευτικός Ψυχολόγος

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η καθημερινότητα δίνει σε όλους μας πληροφορίες για το πως αντιδρούμε σε καταστάσεις, πως σκεφτόμαστε και πως ερμηνεύουμε συμπεριφορές άλλων, αλλά και τις δικές μας. Με άλλα λόγια η καθημερινότητα μας «βοηθάει» να αντιληφθούμε τον εαυτό μας. Τα χαρισματικά/ταλαντούχα παιδιά δεν αποτελούν εξαίρεση σε αντίστοιχες διαδικασίες. Η οικογένεια μέσα από τους γονείς τους και τα αδέρφια τους, το σχολείο, μέσα από τους δασκάλους και τους συμμαθητές τους, καθώς και η ευρύτερη κοινωνία μέσα από τους φίλους και γνωστούς τους είναι οι πηγές αυτής της ανατροφοδότησης. Το πως αντιλαμβάνονται τα χαρισματικά/ταλαντούχα παιδιά το τι περιμένουν οι άλλοι από αυτά, γονείς-εκπαιδευτικοί-συνομήλικοι, τόσο στον γνωστικό, όσο και στον συναισθηματικό και κοινωνικό τομέα, πως το βιώνουν καθώς και ποιες μπορεί να είναι οι αντιδράσεις τους διαμορφώνουν ένα συγκεκριμένο πλαίσιο. Ένα πλαίσιο που γίνεται προσπάθεια να στοιχειοθετηθεί στην παρούσα παρουσίαση και το οποίο θα πρέπει να έχουμε υπόψη μας για μια αποδοτική αλληλεπίδραση με τα παιδιά αυτά.

Οι δεξιότητες πέρα από τη χαρισματικότητα

Παυλίδη Βίκη

Εκπαιδευτική Ψυχολόγος, MA, Msc, Εκπαιδευτήρια Γείτονα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Όλα τα παιδιά έχουν ανάγκη να δομήσουν από νωρίς στη ζωή τους κάποιες δεξιότητες που θα τους ενισχύσουν και θα τους βοηθήσουν να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικότερα τις διαφορές «προκλήσεις» της ζωής τους. Σύμφωνα με το μοντέλο του Μονάχου εκτός από την ευφυΐα, υπάρχουν και κάποιες άλλες παράμετροι (οι λεγόμενοι ρυθμιστές: τα μη γνωστικά χαρακτηριστικά της προσωπικότητας) που συντελούν στην ενδυνάμωση και εξέλιξη της χαρισματικότητας, όπως η αποτελεσματικότητα του ατόμου στις κοινωνικές του συναναστροφές, τα καθοριστικά γεγονότα ζωής (όπως διαζύγιο, πένθος κ.α.), η διαχείριση άγχους, η ικανότητα διαχείρισης χρόνου, η ενθάρρυνση του περιβάλλοντος, η αυτονόμηση, τα κίνητρα, καθώς και άλλα πολλά. Όλα τα παραπάνω ενδυναμώνουν τις ιδιαίτερες κλίσεις και ικανότητες του κάθε παιδιού και το βοηθούν να εξελίξει τα ταλέντα του σε μεγαλύτερο και πληρέστερο βαθμό.